

ORIENTERINGSSAK

Til:	Møtedato:	Sak:
Fakultetsstyret for Fakultet for biovitenskap, fiskeri og økonomi	02.05.2017	

Notat om lagring av forskningsdata ved BFE

BFE fakultetet har gjennom flere år samlet inn data innenfor en rekke området som havmiljø, ferskvannsdata, og ulike data fra landjorda. Flere disse dataene består av lange tidsserier som er svært relevant om man ønsker å se på langtidseffekter eller klimaendringer. Den største databasene vi har er Havmiljødataene som er samlet inn siden slutten av 1800 tallet (en forpliktelse som ble overtatt fra Tromsø museum). Vi har også en meget verdifull billedatabase som viser utvikling over tid på flere faste stasjoner på havbunnen, samt at vi har en rekke andre data både samlet inn via fartøy, eller på feltstudier og spørreundersøkelser.

Noen av disse dataen er i dag lagret på sikre områder og i en form som gjør at disse også er tilgjengelig for andre, men en rekke av våre innsamlede data finnes i dag på lokale datamaskiner, i loggbøker eller i andre formater. Ettersom det ofte er svært kostnadskrevende å samle inn data, så er det viktig å sikre at disse blir lagret på en form som gir tilgjengelighet for andre. Samtidig må det være et system som ivaretar de som har samlet inn data, slik at de kan gi tillatelse og samtidig blir kreditert dersom andre ønsker å benytte seg av disse.

Gjennom prosjektet Norsk marint datasenter (NMDC) har vi fått løftet opp tre store databaser slik at disse blir lettere tilgjengelig for andre; Havmiljødata, Havbunnsbilledata og TUNU-data (Grønland). Dataene er lagret hos UiT, men er gjort tilgjengelig for andre institusjoner via en metadatabase (Database som beskriver dataene og hvordan disse er samlet inn, og hvordan de aksessers etc).

BFE er sammen med Tromsø museum og Universitetsbiblioteket (UB) med på et pilotprosjekt som har til hensikt å ta vare på forskningsdata fra våre seniorer. Tanken er at disse skal gjøres tilgjengelig for andre forskere via «Open Research data» av UB. Denne plattformen er bygget opp både for å sikre at de som har samlet inn data kan bli kreditert samt at det er mulighet til å sette begrensinger både knyttet til tid for publisering og omfanget at data som deles. Gjennom dette prosjektet har UB ressurser til å hjelpe våre forsker med å få dataene overført til Open-data plattformen. Her har vi imidlertid erfart at flere av disse dataene trenger en del bearbeiding, som UB hverken har tid eller kompetanse til å bidra til. Dette kan dreie seg om å få registrert data fra papir/logger, eller gjennomgå og kvalitetssikre at datasettene er komplette etc. Ettersom dette er svært verdifulle data som kanskje vil bli borte har vi sett det som nødvendig å sette av ressurser til formålet. Dekanen har besluttet at inntil kr. 150 000 av de strategiske midlene kan brukes til å

avhjelpe seniorer som trenger ressurser for å få overført sine data til Open Research data plattformen.

Flere av disse databasene er tidsserier. Her må vi også etter hvert ta stilling til hvilke av disse vi skal videreføre ettersom det også er betydelige kostnader knyttet til å opprettholde slike serier.

Fartøydata

En annen problemstilling er at vi frem til nå ikke har tatt vare på alle data fra våre forskningstokt. Det er kun de data som forskerne ber om å få fra hvert tokt som blir lagret. Årsaken til dette har vært at instrumentene og sensorene ombord genererer store mengder data, og at datalagring frem til nå har vært svært kostnadskrevende. Etter hvert har teknologiutviklingen medført at kostnaden til selve lagringer er betydelig redusert.

Dersom vi skal ta vare på alle data som genereres fra våre fartøy vil det likevel være betydelige kostnader, og da spesielt knyttet til kvalitetssikring og oppfølging. BFE-fak har i dag kun én person som arbeider dedikert med å håndtere forskningsdata. Denne funksjonen vil vi nok måtte styrke dersom vi skal ivareta alle data fra våre forskningsfartøy, samtidig som vi skal etablere et «nytt nivå» for håndtering av forskningsdata fra våre forskere. Dette vil vi komme tilbake til i 2018-budsjett.

Terje Aspen
fakultetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur